

Minister Klimatu i Środowiska

DGO-SGO.050.34.2025.KD
4148405.16752312.13688083
Warszawa, 13-01-2026

Dotyczy: odpowiedzi na zapytanie posłanek Marii Małgorzaty Janyskiej i Krystyny Sibińskiej oraz posła Piotra Głowskiego (znak: K10ZAP2975)

Temat: możliwości pełnienia przez gminy lub powiaty funkcji wykonawcy zastępczego w zakresie likwidacji składowisk odpadów,

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z zapytaniem nr K10ZAP2975 posłanek Marii Małgorzaty Janyskiej i Krystyny Sibińskiej oraz posła Piotra Głowskiego przekazuję odpowiedź w zakresie kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska.

W nawiązaniu do głównego pytania w piśmie informuję, że wykonanie zastępcze należy do środków egzekucyjnych w postępowaniu egzekucyjnym dotyczącym obowiązków o charakterze niepieniężnym (art. 1a pkt 12 lit. a ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji¹).

Realizacja przepisów określających wykonanie zastępcze z art. 127 ww. ustawy należy do organu egzekucyjnego (art. 1 pkt 1, art. 1a pkt 7 ww. ustawy). Organem tym jest m.in. właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego w **zakresie zadań własnych, zadań zleconych** i zadań z zakresu administracji rządowej oraz **obowiązków wynikających z decyzji** i postanowień z zakresu administracji publicznej wydawanych przez samorządowe jednostki organizacyjne (art. 20 §1. pkt 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji).

Z wyżej wymienionymi przypadkami w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach² możemy mieć do czynienia m.in. w:

1. Art. 47 - w przypadku gdy posiadacz odpadów posiadający zezwolenie na zbieranie lub przetwarzanie odpadów narusza przepisy ustawy o odpadach lub prowadzi działalność niezgodnie z posiadanym ww. zezwoleniem albo narusza wymagania dotyczące ochrony przeciwpożarowej, organ ochrony środowiska (tj. właściwy marszałek województwa, **starosta** lub regionalny dyrektor ochrony środowiska), wszczyna postępowanie w trybie art. 47 ustawy o odpadach, mające na celu

¹ Dz.U. z 2025 r. poz. 132, ze zm.

² Dz.U. z 2023 r. poz. 1587, ze zm.

cofnięcie wydanej decyzji administracyjnej oraz usunięcie odpadów i skutków prowadzonej działalności przez posiadacza odpadów, któremu cofnięto zezwolenie.

2. Art. 26 – w przypadku gdy właściwy miejscowo **wójt, burmistrz lub prezydent miasta** w drodze decyzji wydawanej z urzędu nakazuje posiadaczowi odpadów usunięcie odpadów, z wyjątkiem przypadku, gdy obowiązek usunięcia odpadów jest skutkiem wydania decyzji o cofnięciu decyzji związanej z gospodarką odpadami, stwierdzenia nieważności, uchylecia lub wygaśnięcia decyzji związanej z gospodarką odpadami.

Zatem organem egzekucyjnym w zakresie procedury usuwania odpadów w trybie wykonania zastępczego może być, w zależności od przypadku, m.in. starosta lub wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Niezależnie od powyższego w chwili obecnej z uwagi na niewystarczające środki finansowe w odniesieniu do potrzeb w zakresie usuwania porzuconych odpadów w najbliższych latach dostępne są na ten cel środki z dwóch źródeł – rezerwa celowa budżetu państwa oraz środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jednak są one przeznaczone wyłącznie na przedsięwzięcia realizowane na podstawie decyzji wydanej na podstawie art. 26a. Wskazany przepis znajduje zastosowanie niezależnie od prowadzenia postępowań w powołanych wyżej artykułach 26 i 47. Wynika to z faktu, że art. 26a jest podstawą prawną do podjęcia działań polegających na usunięciu nielegalnie zgromadzonych odpadów w sytuacji, gdy ze względu na ryzyko dla życia lub zdrowia ludzi albo dla środowiska wymagane jest ich niezwłoczne usunięcie.

W pierwszym kwartale zeszłego roku w naborze do rezerwy celowej budżetu państwa w 2025 r. zostały wybrane lokalizacje na podstawie informacji i danych opartych na ustalonych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska kryteriach (w formie tzw. „fiszek”). Zostały one przekazane przez administrację rządową wojewódzką i samorządową, a następnie uporządkowane w skali kraju - ze względu na skalę zagrożenia oraz gotowość do realizacji zadania, w celu uzyskania w pierwszej kolejności środków na usuwanie odpadów. Ocena skali zagrożenia oparta na wyrażonej w punktach ocenie zagrożeń przeprowadzona została przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska (WIOŚ) i wojewodów. W kolejnym etapie organy administracji właściwe do najwyższej punktowanych lokalizacji otrzymały od wojewodów informacje o możliwości wnioskowania do Ministra Finansów o środki z rezerwy celowej budżetu państwa.

W odniesieniu do rezerwy celowej na rok 2026r. obecnie skończył się etap oceny lokalizacji przez WIOŚ i wojewodów pod kątem zagrożeń, jakie mogą stwarzać odpady. Następnie na podstawie list wojewódzkich zostanie stworzona lista na poziomie krajowym.

Dodatkowo w zeszłym roku został również ogłoszony nowy program dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Niemniej jednak środki te zostaną skierowane na najpilniejsze projekty tj. do 14 lokalizacji zgłoszonych do wojewodów i ocenionych przez nich wraz WIOŚ – dla których zabrakło środków z rezerwy celowej w 2025r. Również w tym przypadku informacja o możliwości dofinansowania została przekazana indywidualnie do beneficjentów. Kolejne środki z NFOŚiGW w roku bieżącym oraz przyszłym będą dystrybuowane w sposób analogiczny.

Warto również podkreślić, że zgodnie z pkt 6 art. 26a ustawy o odpadach, właściwy organ administracji publicznej jest zobowiązany do żądania zwrotu kosztów poniesionych w związku z usunięciem odpadów. Obowiązek ten spoczywa na posiadaczu odpadów, którego działania lub zaniechania doprowadziły do konieczności podjęcia interwencji przez

organ, zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” wyrażoną w art. 7 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska³.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM

³ Dz.U. z 2025 r. poz. 647, ze zm.